

WERKWIJZE KATTENCURSUS

ONLINE CURSUS: KATTEN TEKENEN MET PASTEL

door: Anne-Baukje

Realisme IN PORTRET

www.realisme-inportret.nl

INTRODUCTIE

Leuk dat je een **online cursus** gaat volgen! Ik ben Anne-Baukje en met veel plezier heb ik de online cursussen voor je gemaakt. Van kleins af aan ben ik bezig met realistisch tekenen. Ik heb veel geoefend en uitgetrained en ben uiteindelijk bij een techniek uitgekomen die heel goed werkt voor het realistisch tekenen met pastel. Ik zal je uitleggen hoe deze online cursus eruitziet en wat ik daarmee voor jou kan betekenen!

Tijdens de eerste les leg ik uit welk materiaal we gaan gebruiken, welke benodigdheden er zijn, welk papier je het beste kan kiezen en welke pastelpotloden er worden gebruikt. In sommige cursussen werken we ook met pastelkrijt of met PanPastel.

Vervolgens laat ik je zien hoe je een schets opzet in de juiste verhoudingen. Dit doen we door middel van de raster-techniek. Iets waar je na deze cursus ook veel profijt van gaat hebben.

Iedere les bevat een video met een nieuwe opdracht en begeleidende tekst. In de video's zie je hoe ik de tekening maak van begin tot eind en vertel ik je daarbij precies wat ik aan het doen ben en waarom en waar je op kunt letten. Deze video's zijn niet versneld en zijn daarom heel goed te volgen. Je kan de video altijd tussendoor op pauze zetten.

De voorbeeldfoto's kun je **downloaden** via een knop onder de video. Dit zijn zorgvuldig uitgekozen, haarscherpe foto's waar je bij het natekenen ervan veel van gaat leren.

Heb je een les afgerond? Dan kun je deze zelf afronden door op de knop onder de video te klikken: **les afronden**. Dit is niet noodzakelijk maar is misschien handig voor je eigen overzicht. Zo weet je hoe ver je bent met iedere cursus. Je kunt de lessen daarna altijd nog opnieuw bekijken, zo vaak als je wilt.

Het is voornamelijk *zelfstudie* maar heb je een vraag dan kun je bij de les een *vraag* insturen. Deze knop vind je bij iedere video.

Onder iedere video staan de kleuren pastelpotloden vermeld die ik heb gebruikt. Dit is voor iedereen die graag dezelfde kleuren wil gebruiken. Het is heel leerzaam om verder zelf in te schatten waar en wanneer je deze kleuren kunt gebruiken, maar ook om zelf kleuren te kiezen die je denkt te zien in de foto. Mocht je willen weten wanneer ik welk potlood gebruik, dan kan je ook de **ondertiteling** aanzetten. Daardoor verschijnen de gebruikte potloodkleuren, tijdens de video, onderin het scherm. De ondertiteling zet je aan door in de balk van de video op cc te klikken en dan op Nederlands (cc).

Ben je op zoek naar het juiste materiaal? Bij de meeste cursussen heb ik een **materialenpakket** samengesteld, deze is te vinden in mijn webshop. Het materialenpakket bevat de meest hoofdzakelijke benodigdheden. Je kunt er ook voor kiezen om alleen de gebruikte kleuren pastelpotloden aan te schaffen. Heb je andere merken in huis? Geen probleem! Om de cursus te kunnen doen heb je niet noodzakelijk precies dezelfde kleuren nodig. Je kunt pastel heel goed mengen en je kan zelf je kleuren bepalen tijdens de cursus.

Als je de cursus hebt afgerond en je zit nog met vragen, dan kan je mij mailen op dit mailadres: **info@realisme-inportret.nl**

Wil je graag **huisdieren, wilde dieren, landschappen of mensenportretten** leren tekenen? Bekijk dan het huidige cursusaanbod of wordt lid van de nieuwsbrief om op de hoogte te blijven. Want er zullen nog vele cursussen volgen!

Wil je graag meer leren over het tekenen met pastelpotloden en pastelkrijt? In het **Online Atelier lidmaatschap** vind je veel verschillende onderwerpen, ook geschikt voor beginners!

LES 1. MATERIAAL

Voordat we gaan tekenen ga ik eerst het materiaal met je doornemen. Als je een materialenpakket hebt aangeschaft dan heb je direct alles wat je nodig hebt voor deze cursus. Als je geen pakket hebt aangeschaft kun je ook andere merken pastelpotloden gebruiken.

Pastelpotloden: Faber Castell Pitt, Stabilo CarbOthello, Koh I Noor Gioconda, Caran d'Ache

Deze vier merken worden gebruikt in deze cursus en vullen elkaar qua kleuren ook perfect aan. Faber Castell Pitt is een wat harder pastelpotlood, ideaal voor details en het tekenen van haartjes. Stabilo CarbOthello pastelpotloden zijn wat zachter en hebben weer hele andere mooie kleuren, waaronder meer grijstinten. Koh I Noor Gioconda pastelpotloden hebben mooie felle kleurtjes en zijn nog weer iets zachter en blenden daardoor fijn. Van Caran d'Ache gebruik ik het witte potlood en de huidskleuren. Dit merk heeft de meeste kleurafgifte. Als je bijvoorbeeld het lichtpuntje in het oog extra wit wilt dan kan dat met een Caran d'Ache pastelpotlood.

Pastelkrijt: Faber Castell of Koh I Noor Toison d'Or soft-pastelkrijt

In deze cursus maak ik gebruik van Faber Castell pastelkrijt in een setje van 72 kleuren. Dit zijn hardere krijtjes waarmee je ook wat gedetailleerder kan werken. Misschien deze je al bekend omdat je de Basis cursus Pastel hebt gedaan. Je kan ook gebruik maken van een ander merk bijvoorbeeld Toison d'Or van Koh I Noor. In het materialenpakket vind je deze krijtjes. Deze zijn zachter en vegen makkelijker en er komt meer kleur van af. Pastelkrijt gebruik ik alleen voor achtergronden. In deze cursus gaan we één keer een achtergrond maken, dus je hebt niet veel kleuren pastelkrijt nodig.

Pastelmat: In deze cursus werken we op Pastelmat van Clairefontaine. Het neemt pastel goed op waardoor je kleuren mooier uitkomen, je meer lagen kwijt kan en je heel goed nog met lichte kleuren over donker kan tekenen. Je hebt geen fixatief nodig. Gummen gaat wel lastiger op dit papier dus zet je schetslijnen *licht op*.

Puntenslijpers: Pastelpotloden zijn eigenlijk niet geschikt om te slijpen, ze maken je puntenslijpers bot. Je kunt ervoor kiezen om met een mesje te slijpen, maar ik slijp ze toch liever met een puntenslijper. Ik gebruik dubbele metalen puntenslijpers om het puntje van het potlood wat bij te slijpen. Daarnaast gebruik ik een tafelpuntenslijper van [Swordfish](#), hiervoor kun je vervangbare messen kopen. Ook deze zijn te vinden in mijn webshop.

Doezelaar: Dat is een opgerolde papieren 'potlood'. Hiermee kun je pastel en grafiet in je tekening een beetje uitvegen. Heel handig voor als het uitvegen met de vingers niet lukt. Een doezelaar neemt ook pastel op waardoor sommige delen die je doezelt wat lichter worden.

Schuurplankje: Om je doezelaar mee schoon te maken en om je pastelpotloden een scherper puntje te geven.

Colourshaper: Heeft dezelfde functie als een doezelaar maar neemt geen pastel op.

Kneedgum: Deze gum laat helemaal geen restjes achter en je kunt het in iedere vorm kneden. Je kunt de gum ook gebruiken om een stukje in je tekening lichter te maken door te deppen.

Faber Castell stofvrije gum: Een heel goede gum om naast je kneedgum te hebben. Je kunt hier net iets beter mee gummen en met de scherpe kanten van de gum kun je precies gummen.

Liniaal: Als je gaat werken met een raster dan heb je een liniaal nodig om je lijnen mee op papier te zetten.

Raster: Een transparant raster is handig om een schets mee op te zetten, tevens te koop in mijn webshop.

LES 2. FOTOKEUZE EN AUTEURSRECHT

Auteursrecht

Waarom *toestemming* vragen aan de fotograaf? Dit betreft de kwestie auteursrecht. Alleen in het geval van een oefening, mag je de foto gebruiken. Dit betekent dat je de tekening niet mag publiceren of verkopen. Wil je graag de tekening op internet zetten? Of wil iemand je tekening kopen? Dan moet je dus schriftelijk toestemming hebben. Het beste is dit altijd van tevoren te regelen. Mail de fotograaf en vraag of je de foto mag gebruiken voor je tekening. Zet in deze e-mail *duidelijk* wat je wilt doen met de tekening, publiceren en/of verkopen.

Foto uitkiezen

We beginnen uiteraard met het kiezen van een geschikte foto. Natuurlijk moet het onderwerp je aanspreken. Maar

wat is verder een geschikte foto voor een realistische pasteltekening? Een aantal punten op een rijtje:

- De belichting moet interessant zijn. Zijn er mooie schaduwen en lichtplekken te zien in de foto? Dus is het onderwerp niet te vlak?
- De foto moet scherp zijn.
- De foto moet een zo hoog mogelijke resolutie hebben. Zoom de foto eens in op je computer en bekijk of je de details duidelijk kunt zien.
- Klopt het perspectief?
- Staan de ogen er duidelijk op?
- Is de achtergrond interessant om er bij te tekenen? Zo nee, kun je deze eventueel weglaten?
- Is de foto van een fotograaf? Zoja, vraag toestemming!

LES 3. PAPIERKLEUR

Als je gaat tekenen met pastel dan zul je vaak op **gekleurd papier** gaan werken. Zelf vind ik de *natuurlijke tinten* het mooist. Daarmee bedoel ik: Grijs, bruin, lichtblauw, zandkleur, wit, groen. De hele felle kleuren zoals paars, rood, geel gebruik ik bijna niet bij het tekenen van mensen of dieren. Dit is in eerste instantie een kwestie van smaak. Maar een goede kleur papier als ondergrond kan je ook helpen in de rest van de tekening. Met deze punten kun je rekening houden als je een kleur uitkiest:

- Ga je voor een **harmonie** in je kleuren? Is je onderwerp bijvoorbeeld warmkleurig en wil je dat ook in je achtergrond? Dit geeft vaak rust in de tekening. Denk bijvoorbeeld aan een bruine kat op zandkleurige papier. Of een zwart paard op donkergrijs papier. Bovendien is een dun basislaagje dan vaak voldoende.

- Is er misschien een **kleur** van het dier wat je terug kan laten komen in de achtergrond?
- Of ga je voor een **tegengestelde** kleur? Dit kan zorgen dat je onderwerp meer naar voren komt. Denk bijvoorbeeld aan een warmkleurig onderwerp op een koude kleur papier. Of een witte kat op een donkere achtergrond. Of een bruine hond op een lichtblauw papier. Let op dat je de basislaag dan iets dikker moet opzetten omdat anders de kleur van het papier er doorheen komt.
- Let op dat je niet teveel **dezelfde kleur** kiest als je onderwerp. Je onderwerp zal dan **wegvallen** in het papier.

LES 4. COMPOSITIE

Als je een portret tekent dan is het volgende belangrijk:

- Geef meer **ruimte** aan de kant waar het dier naartoe kijkt.
- Zorg voor rondom minstens 2 cm ruimte op A4 formaat, zodat het niet te krap aanvoelt en je ruimte hebt voor een **passe partout**.
- Maak het onderwerp *niet te klein* op je papier, dus laat

niet teveel ruimte om het dier, het zal anders **wegvallen** in de achtergrond.

- Als je een **portret** tekent is het vaak mooier als je er een stuk hals bij tekent.
- Laat je het dier *wazig uitlopen* naar de rand van het papier, of teken je het door? Probeer te voorkomen dat je *afgesneden nekken* krijgt.

LES 5. SCHETSEN

Een raster zijn hokjes die je op je tekenpapier en foto teken. Zo kan je per hokje de tekening bekijken in plaats van de tekening als één geheel te bekijken. Ik gebruik deze techniek als ondersteuning bij het opzetten van de schets met de juiste verhoudingen.

Bij het rasteren leer je beter kijken, bij het overtrekken veel minder. Daarom maak ik liever gebruik van een raster. Je leert daarmee ook beter tekenen.

In deze cursus kun je op 2 manieren rasteren: door middel van een transparant raster en een uitgeprinte foto of door middel van GIMP met de foto op je computer.

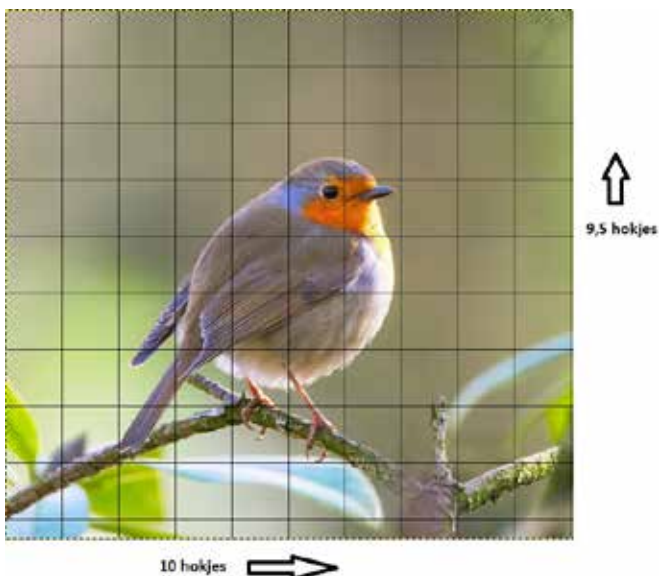
Transparant raster

[Een transparant raster](#) kan je op je foto leggen en dat scheelt je 1 keer hokjes tekenen. De transparante rasters zijn verkrijgbaar in 1, 2 en 3 cm op A4 en A3 formaat. Print de foto uit en leg het transparante raster erop.

Vervolgens heb ik dezelfde hoeveelheid hokjes op mijn tekenpapier nodig. Je kan ervoor kiezen om een groter tekenpapier te gebruiken dan het raster, het gaat erom dat je ongeveer hetzelfde aantal hokjes hebt op je foto als op je tekenpapier. Hoe doe je dit?

Stap 1: Meet de korte kant van je papier en deel dit door het aantal hokjes van je foto. Schrijf op.

Stel de korte kant van je papier is 24 cm, dan deel je dit getal door 10 hokjes = 2,4 cm (zie voorbeeld hieronder).

Stap 2: De hokjes moeten vierkant worden, dus dan maak je de hokjes op je tekenpapier 2,4 x 2,4 cm. Je kan ook kijken of je de hokjes 2,5 x 2,5 kan maken en of je dan nog redelijk uit komt met de foto.

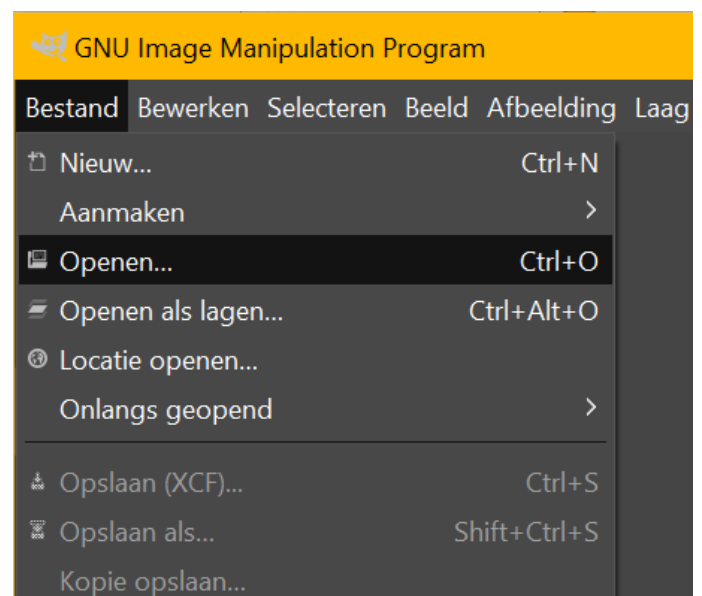
Tip: Leg een raster met 1 cm hokjes over je andere raster heen als je een bepaald deel in je foto nog wat preciezer wilt bekijken.

Raster op de computer

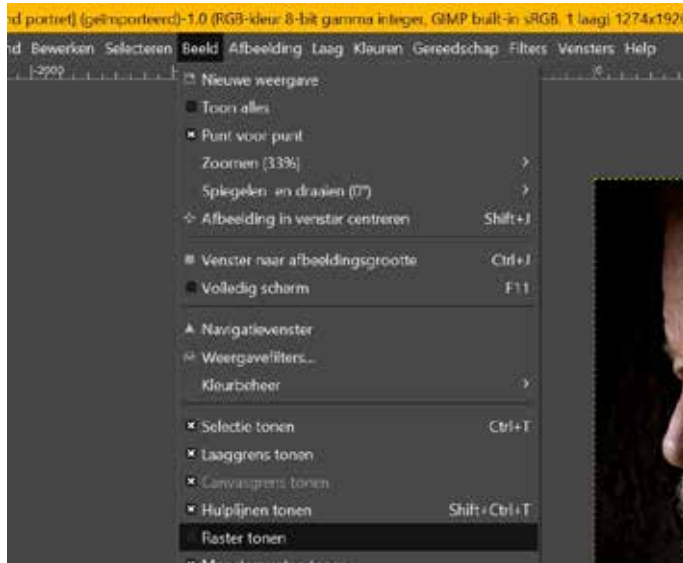
Je begint met het tekenen van hokjes op je tekenpapier. Als ik met pastel ga tekenen dan pak ik meestal een lichtkleurig potlood en teken ik heel lichtjes de hokjes op papier. Dit zijn meestal hokjes van 2 of 3 cm. Zorg dat je niet teveel druk uitoefent tijdens het tekenen van de hokjes. Zo kan je deze later weer uitgummen!

Ik werk zelf graag vanaf de laptop, omdat ik daar op mijn voorbeeldfoto kan inzoomen. Om op de laptop een raster over mijn foto te maken, maak ik gebruik van het gratis bewerkingsprogramma GIMP. Dit programma kun je downloaden voor je Apple of Windows computer maar niet voor je tablet of telefoon.

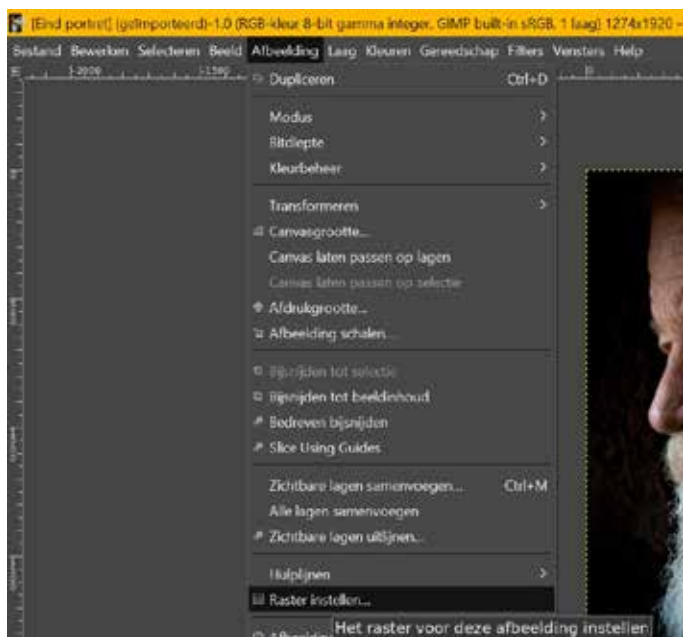
Stap 1: Open de foto in Gimp via “Bestand” en kies dan voor “Openen”.

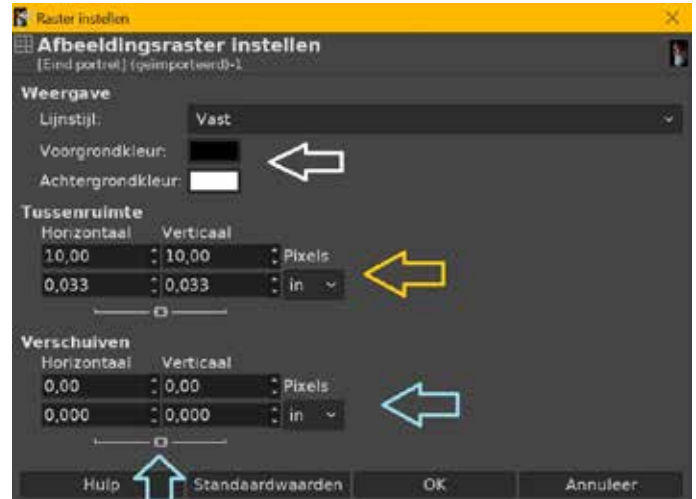
Stap 2: Als je de foto hebt geopend dan klik je onder "Beeld" op "Raster tonen".

Stap 3: Je ziet nu waarschijnlijk te veel hokjes. Daarom moet je nog wel de hokjes gaan aanpassen zodat het klopt met het aantal hokjes op je papier. Je doet dit onder "Afbakening" en klik vervolgens op "Raster instellen".

Stap 4: Nu opent zich een nieuw scherm met daarin de instellingen voor het raster.

- Witte pijl: hier kun je de kleur van het raster instellen.
- Gele pijl: hier stel je de hokjes in, maar dit getal is even zoeken. Als je het getal groter maakt dan worden de hokjes groter dus heb je minder hokjes. Ik pas dit net zo lang aan tot ik ongeveer hetzelfde aantal hokjes op mijn papier heb. Dit kan verschillen want je papier en de foto hebben niet altijd hetzelfde formaat. Soms heb je horizontaal of verticaal een rij met hokjes over. Bij het instellen let ik niet op de instelling van pixels of centimeters.
- Blauwe pijl: als je de hokjes wilt opschuiven dan kun je dat hier instellen. Als ik alleen horizontaal of alleen verticaal wil opschuiven dan klik ik eerst op het slotje eronder. Vervolgens kun je de getallen los van elkaar aanpassen.

Ben je klaar met aanpassen? Dan klik je op OK. Ik noteer mijn instellingen voor het geval ik het kwijt raak. Je kunt ook je bestand opslaan als xcf bestand (bijv op je bureaublad) en als je dit bestand opent dan hoef je alleen maar raster tonen opnieuw aan te zetten.

Wil je de foto met raster uitprinten? Dan is de enige manier een printscreen maken en deze afbeelding vervolgens uitprinten.

Het voordeel van het werken vanaf de computer is dus dat je de foto kan inzoomen. Het raster zoomt dan mee in en zo kun je beter gedetailleerd aan het werk!

LES 6. KLEUREN UITKIEZEN

Een stukje herhaling voor degene die de basiscursus hebben gedaan. Met als toevoeging een lijst met vachtkleuren die ik gebruik.

De goede **kleur kiezen** kan lastig zijn. Wat ik vaak zie is dat mijn deelnemers heel precies gelijk de goede kleur willen vinden. Probeer dat een beetje los te laten. Maak het jezelf makkelijker door te bedenken dat exact dezelfde kleur niet hoeft. Je probeert zo dicht mogelijk bij de kleur te komen. Er zijn een **aantal hulpmiddelen** bij het kiezen van de juiste kleur:

- **Kleurenschema's**, je hebt overzicht welke kleuren je hebt, je hebt ze allemaal een keer in de handen gehad doordat je de schema's gemaakt hebt en je ziet direct hoe een kleur eruit ziet op papier. Dat is toch altijd anders dan de kleur op het potlood.
- **Kladpapiertje**, houd een kladpapiertje naast je tekening om je kleur uit te proberen.

- Houd de punt van het potlood bij de foto en **vergelijk**. Heel simpel, maar heel effectief!
- Knip met een **perforator** 2 gaatjes in een wit papier en hou het ene gaatje op de foto en de ander op je tekening. Doordat je wit tegen de kleur aanhoudt zie je eerder welke kleur het is. Ook baken je op deze manier de rest af.
- Durf te **mengen**. Denk je de kleur te hebben gevonden en gebruik je deze in je tekening en vervolgens zie je dat het toch niet helemaal de kleur is? Durf een andere kleur erbij te gebruiken. Pastel mengt heel erg goed en op Pastelmat kun je veel lagen kwijt. Heb daarom vertrouwen dat het goed komt. Als je dit durft zul je dat kladblaadje ook niet meer nodig hebben!
- Hieronder een lijstje met alle vachtkleuren die ik hoofdzakelijk gebruik. Wellicht dat dit je ook kan helpen!

Dit is een lijst met kleuren die ik vaak gebruik in huisdiertekeningen. Ze zijn een beetje geordend zoals ik ze het meeste gebruik.

Ogen

FC 140
FC 165
FC 167
FC 172
St 390
St 400
St 425
St 430
St 435
St 440
St 460
St 590
KiN 08
KiN 27

Oren

FC 131
FC 132
CD 741
CD 746

Bek/tong

St 640
St 642

Bruine en rood-bruine vacht

FC 175
FC 176
FC 177
FC 179
FC 280

FC 283

St 645
St 670
KiN 43
KiN 45

Beige en licht-bruine vacht

FC 102
FC 180
FC 182
FC 184
FC 185
FC 187
St 620
St 675

St 680

St 685
KiN 28
D 580

Zwarte en donkergrijze vacht

FC 181
FC 199
FC 233
FC 273
St 708
St 726
St 760
KiN 17

Witte en licht-grijze vacht

FC 101
FC 103
FC 230
FC 270
St 105
St 681
St 704
St 706
St 720

St 722

St 724
KiN 35
Br 94
Cr 228

FC = Faber Castell Pitt
St = Stabilo CarbOthello
KiN = Koh I Noor Gioconda
D = Derwent
Br = Bruynzeel
Cr = Cretacolor

LES 7. KORTE VACHT

MATERIAAL

Clairefontaine Pastelmat: Lichtgrijs, afmeting 6x6 cm; restantje Pastelmat, kleur mag afwijken
Faber Castell Pitt (FC)

In deze eerste oefening gaan we eerst een klein stukje vacht proberen te tekenen. Een veelvoorkomende vacht is de korte vacht bij katten. Bij deze oefening pakken we er een cyperse vacht bij. Een cyperse vacht heeft verschillende kleuren. Hoe maak je deze overgangen mooi natuurlijk? En welke kleuren kies je uit voor je basislaag?

FC101	FC103	FC180
FC102	FC175	FC199

TIP

Zet weinig druk voor dunne haartjes en kijk goed naar de lengte.

LES 8. PLUKKEN HAAR

MATERIAAL

Clairefontaine Pastelmat: Lichtgrijs, afmeting 6x6 cm; restantje Pastelmat, kleur mag afwijken
Faber Castell Pitt (FC), Stabilo CarbOthello (St)

In deze tweede oefening tekenen we plukken haar zoals bij het ras Maincoon. Ik heb daarom ook een mooie foto van een Maincoon voor jullie uitgezocht om kort mee te gaan oefenen. Plukken haar bouw je anders op dan korte vacht. Wat is het grote verschil? En welke kleuren gebruik je als basislaag?

FC101 FC270 St704
FC180 FC280

TIP

Wil je hierna graag meer leren over het tekenen van plukken haar? Dan kun je gaan voor de Uitbreiding online cursus katten tekenen met pastel. Ook wordt deze soort vacht behandeld in de Online cursus Honden tekenen met pastel. Of bekijk de cursus over huisdieren vachten als je meer van dit soort oefeningen wilt doen.

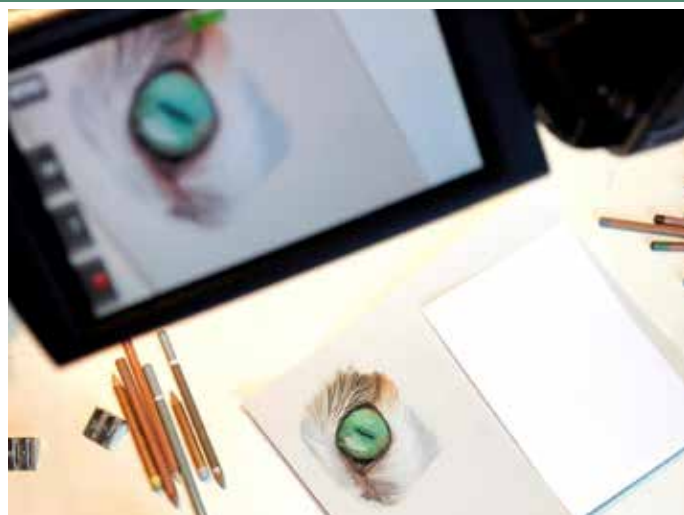

LES 9. OGEN DEEL 1

MATERIAAL

Clairefontaine Pastelmat: Lichtgrijs, afmeting 10x14 cm, hokjes van 2x2 cm, aantal hokjes: 5x6
Faber Castell Pitt (FC), Stabilo CarbOthello (St), Caran d'Ache (CD), Koh I Noor Gioconda (KiN)

We beginnen met de eerste uitgebreide oefening. We gaan een kattenoog tekenen! Katten hebben prachtige ogen om te tekenen dus in deze cursus vind je maar liefst **twee oefeningen** waarbij we een kattenoog tekenen. Daarnaast is dit een mooie gelegenheid om een stukje witte vacht te oefenen.

FC101	FC172	FC180	FC230	St570 optioneel	St704	CD746
FC102	FC174 of FC165	FC181	FC270	St620	St720	CD901
FC103	FC175	FC184 of FC180 met 102	FC273	St642	St722	KiN08
FC165	FC177	FC199	St460	St680	CD741	

TIP

Glans in een oog krijg je door goed te kijken naar licht en donker en in welke vorm deze zichtbaar is in het oog.

STAP 1

Een goede basislaag is belangrijk, kies een kleur waar straks ook de lichte details goed op te zien zijn. Een middentoon kleur van een groen die je voornamelijk ziet. Hiermee zet je het oog op in een basislaag, voor de pupil gebruik je direct zwart en het ooghoekje alvast bruin. Daarna ga je in de volgende laag details aanbrengen in voornamelijk een lichte kleur. En ook wat details met donkere kleuren.

STAP 2

Voor witte vacht is het belangrijk dat je een basiskleur kiest waarop straks de witte haren goed op te zien zijn. Dat is vaak een lichgrijze of beige kleur. Op sommige plekken mag het wat donkerder als basis en maak het hoekje bruin.

STAP 3

Teken de witte haren in de vacht. Zorg voor een mooie overgang naar het bruin bovenin. Dat doe je door haren in het bruin te tekenen, maar ook bruine haren terug in het wit. Soms is de basislaag toch wat te licht en kan je alsnog wat donkere streepjes tussen de witte haren toevoegen.

LES 10. OGEN DEEL 2

MATERIAAL

Clairefontaine Pastelmat: Lichtblauw, afmeting 24x16 cm, hokjes van 2x2 cm, aantal hokjes: 8x12
Faber Castell Pitt (FC), Stabilo CarbOthello (St), Caran d'Ache (CD), Koh I Noor Gioconda (KiN),
Koh I Noor Toison d'Or softpastelkrijt (KINTO)

We gaan een oog tekenen van de zijkant om de glans en bolling te oefenen. Daarnaast oefenen we een stukje zwarte vacht.

Ik heb voor deze les de achtergrond met krijtjes van Faber Castell gemaakt. In het materialenpakket zitten drie kleuren krijt van Toison d'Or die ook heel geschikt zijn.

Raster in GIMP: 160, 0-0

FC101	FC230	St724
FC102	FC270	St726
FC165	FC280	CD901
FC175	St425 of KiN09	KiN08
FC180	St440	KINTO16
FC181	St590	KINTO24 (151)
FC199	St722	KINTO144

STAP 1

Het leukste is het tekenen van het oog, tevens is dit een handig beginpunt. Je kan de vacht steeds meer om het oog heen gaan tekenen. Dit oog heeft een geweldige glans, en is daarmee een goede oefening. Begin simpel en ga dan steeds meer details toevoegen. De glans krijg je door goed te kijken naar licht en donker.

STAP 2

Maak een goede dekkende basislaag zodat je het papier niet meer ziet. Durf ook donker te beginnen zodat je daarna met grijze haren de vacht erin kan tekenen. Let op lengte en haarrichting.

LES 11. OORHAREN

MATERIAAL

Clairefontaine Pastelmat: Bruin, afmeting 12x12 cm, hokjes van 2x2 cm, aantal hokjes: 6x6
Faber Castell Pitt (FC), Stabilo CarbOthello (St)

Dit is een hele fijne oefening! Want kattenoren kunnen lastig zijn. Hoe bouw je het oor op zodat er uiteindelijk diepte ontstaat? Welke basiskleuren gebruik je?

In de video gebruik ik hokjes van 1,5x1,5 cm. Maar met hokjes van 2x2 cm is het ook goed te doen.

Raster in GIMP: 100, -40 – 0

TIP

De binnenkant van het oor moet eerst een basislaag hebben voordat je daar de lange oorharen overheen kan tekenen. Dat is ook het voordeel van pastel, je kan met licht nog over donker tekenen.

FC101

FC175

FC180

FC280

St680

FC103

FC176 of FC177

FC181

FC283

St704

LES 12. KATTENNEUS

MATERIAAL

Clairefontaine Pastelmat: Bruin, afmeting 24x32 cm, formaat tekening 12x18 cm, hokjes van 2x2 cm, aantal hokjes: 6x9

Faber Castell Pitt (FC), Stabilo CarbOthello (St), Caran d'Ache (CD), Koh I Noor Gioconda (KiN)

Hoe zit precies de vorm van een kattenneus in elkaar? De vorm verschilt natuurlijk een beetje per kat. Maar in grote lijnen is het wel hetzelfde. Aan de bovenkant zie je licht een hartenvorm of het is vrij plat. Ook gaan we in deze tekening aan de slag met de rode vachtkleur van een kat.

STAP 1

Net als bij een oog is een neus ook een handig middelpunt om te beginnen. Werk de neus uit zodat je deze al helemaal in details op papier hebt staan. Begin dan aan de vacht eromheen. Probeer de kleur tussen de lichte haren te ontdekken en gebruik die kleur als basislaag voor de vacht. Daarop zijn de lichte haartjes goed te tekenen.

FC101	FC180	FC283	St704
FC102	FC181	St221 optioneel	St722
FC103	FC199	St620	St724
FC131	FC230	St642	CD901
FC132	FC270	St670	KiN17
FC175	FC280	St680	

STAP 2

Sommige haren liggen wat verder uit elkaar en andere wat dichtter op elkaar. Vul eventueel weer wat meer op met haartjes als de vacht per ongeluk te ver uit elkaar staat.

STAP 3

Het wazige stuk onderin kan je er in tekenen met de botte punt van je potloden. Zo krijg je geen scherpe lijnen. Het is ook vooral inkleuren en veel uitvegen.

STAP 4

Als laatste teken je de snorharen. Wissel de druk op je potlood af zodat je lichtere haren en minder lichte snorharen kan tekenen met dezelfde kleur.

LES 13. KATTENPORTRET

MATERIAAL

Clairefontaine Pastelmat: Bruin, afmeting: 24x32 cm, hokjes van 2x2 cm, aantal hokjes: 12x16
Faber Castell Pitt (FC), Stabilo CarbOthello (St), Caran d'Ache (CD), Koh I Noor Gioconda (KiN), Bruynzeel (Br)

We gaan alle onderdelen nog eens bij langs bij het maken van dit portret van Charlie mijn eigen kat!

Raster in GIMP: 180, 0-0

(Het kan zijn dat dit niet helemaal overeen komt met de schets die je in de video ziet.)

FC101	FC181	St642
FC102	FC199	St704
FC103	FC270	St706
FC132	FC273	St722
FC165	FC280	CD746
FC175	St425 of KiN09	CD901
FC180	St620	KiN24 of Br96

STAP 1

Als je rechtshandig bent dan is het makkelijker om aan de linkerkant van het portret te beginnen met het oog en de vacht eromheen. Vervolgens teken ik het oor en ook daar neem ik steeds een stukje vacht erin mee. De linkerkant van dit portret valt wat meer in de schaduw dus aan deze kant kan je meer donkere kleuren gaan gebruiken.

STAP 2

Zorg steeds voor een goede dekkende basislaag, maar pak daarvoor wel verschillende kleuren bruin. Heel donkerbruin voor de streepjes op de kop, en bruin en zandkleur voor de vacht tussen deze streepjes. Zo heb je een goede basis waar straks de lichte en donkere haartjes goed op te zien zijn.

STAP 3

Het tweede oog vangt ook meer licht, net als de vacht eromheen. Je gebruikt wat meer lichtere kleuren dan aan de linkerkant van het portret. Zo krijg je een mooie lichtinval en dat maakt het portret wat spannender om naar te kijken. Zelf kies ik hier altijd de foto op uit.

STAP 4

Bij de witte vacht heb je ook een schaduwkant en een lichtte kant, probeer deze erin te tekenen door bij de schaduwkant wat meer grijs als onderlaag te gebruiken. Teken vervolgens alles van de hals in een basislaag, de wazige delen mag je meer gaan uitvegen. Rond de tekening af door overall haartjes in te tekenen en vergeet ook niet de haartjes langs de buitenrand van de kop.

TOT SLOT!

Zoals je hebt gemerkt geeft pastel af. Je moet dus altijd goed uitkijken dat je tekening **niet uitveegt** of dat je vlekken maakt. Het is echter **niet** verstandig om het te gaan **fixeren** omdat Pastelmat dit heel erg opneemt waardoor er vlekken ontstaan, ook kunnen je kleuren veranderen.

Hoe kun je dan toch je tekening bewaren? Het beste is om de tekening **in te lijsten achter glas**. Het liefst nog met een **passe partout** zodat je tekening het glas niet aanraakt.

Wil je de tekening eerst even bewaren voordat je het inlijst? Bewaar je tekening in een map waarin het niet kan schuiven. Voor de zekerheid leg je een **pergamijnpapier** op je tekening als extra bescherming.

Tot slot!

Dit was de laatste les van deze online kattencursus. Bedankt voor het volgen van deze cursus en graag tot een volgende keer!

Tip: doe deze leuke [uitbreidingsvideo: witte kat](#) om nog meer te weten te komen over het tekenen van witte vacht en plukken haar.

Bekijk de website voor meer leuke online cursussen over bijvoorbeeld honden of katten. Of bekijk het Online Atelier lidmaatschap waarin je heel veel video's gaat vinden over verschillende onderwerpen.

Zit je nog met vragen, mail mij op:
info@realisme-inportret.nl

Bedankt voor het volgen van deze cursus en graag tot een volgende keer!